

**VENDIM**  
(Aplikimi nr. 45265/04)  
nga Afërdita HAMZARAJ  
kundër Shqipërisë

Gjykata Europiane e të Drejtave të Njeriut (Seksioni i katërt), më 22 shtator 2009, e përbërë nga trupi gjykues:

Nicolas Bratza Kryetar  
Giovanni Bonello  
David Thór Björgvinsson  
Ján Šikuta  
Päivi Hirvelä  
Ledi Bianku

Nebojša Vučinić gjyqtarë,  
dhe Lawrence Early, regjistruer i seksionit,  
*duke pasur parasysh* kërkesën e mësipërme të paraqitur më 27 nëntor 2004,  
*duke pasur parasysh* vërejtjet e paraqitura nga qeveria e paditur dhe vëzhgimet në përgjigje të tyre të paraqitura nga ankuesja,  
mbasi diskutimit të çështjes, vendosi si vijon:

**FAKTET**

Ankuesja, znj. Afërdita Hamzaraj është shtetase shqiptare e cila ka lindur në vitin 1926 dhe jeton në Vlorë. Ajo përfaqësohet para Gjykatës nga znj. M. Xibinaku. Qeveria Shqiptare ("Qeveria") është përfaqësuar nga agjenti i tyre, znj. E. Hajro.

**A. Rrethanat e çështjes**

Faktet e çështjes, të paraqitura nga palët, mund të përmbliken si më poshtë.

Më 16 shkurt 1995 Gjykata e Rrethit Lushnjë ka njohur ekzistencën e të drejtave të pronësisë të nënës së ankueses mbi një ngastër toke prej 13.000 m<sup>2</sup> (vendim për vërtetim fakti). Ankuesja pretendon se, sipas ligjit për kthimin dhe kompensimin e pronave ("Ligji i pronës"), dikur në vitin 1995 ajo paraqiti një kërkesë pranë Komisionit për Kthimin dhe Kompensimin e Pronës Lushnjë (zëvendësuar nga Agjencia për Kthimin dhe Kompensimin e Pronave për arsye të Ligjit të Pronës të vitit 2006) duke kërkuar kthimin e pronës së hershme të nënës së saj. Nuk rezulton asnjë informacion i dokumentuar lidhur me zhvillimet nga viti 1995 deri në vitin 2007.

Më 28 shtator 2007, ankuesja paraqiti një kërkesë tjetër në Agjencinë Rajonale për Kthimin dhe Kompensimin e Pronës ("Agjencia"), duke kërkuar përsëri kthimin e pronës së hershme të nënës së saj.

Me një letër të datës 24 tetor 2007, ankuesja njoftoi Gjykatën se agjencia nuk i kishte dhënë ndonjë konfirmim për marrjen e kërkesës të saj. Ata as nuk i kishin dhënë ndonjë afat kohor për shqyrtimin e kërkesës.

Deri më sot, agjencia nuk ka marrë ndonjë vendim.

**B. Legjislacioni i brendshëm përkatës dhe praktika**

**1. Ligji i pronës**

Neni 22 i ligjit të pronës i vitit 1993, është shfuqizuar nga ligji i pronës i vitit 2004, i cili parashikonte kushtin se ekzistenca e të drejtave pronësore mund të njihet me vendim gjykatë në mungesë të dokumenteve zyrtare që do të paraqiten nga të interesuarit.

Neni 15 i ligjit të pronës i vitit 2006 parashikonte që "Agjencia për Kthimin dhe Kompensimin e Pronave nuk do të marrë asnjë vendim në lidhje me kërkesat (aplikimet), pretendimet e të cilëve janë bazuara vetëm në një vendim gjyqësor për njohjen e faktit juridik, (Vendim gjyqësor të vërtetimit të faktit juridik të pronës) mbi një pronë të paluajtshme, brenda kuptimit të nenit 388 të Kodit të Procedurës Civile. Të gjitha kërkesat (aplikimet) të bazuara në vendime të tilla do t'u kthehen palëve [pa kryer ndonjë veprim të mëtejshëm] brenda tridhjetë ditëve nga dorëzimi i kërkesës". Agjencia rajonale shqyrtonte një kërkesë

brenda tre muajve nga dita e regjistrimit të saj. Ajo njofton kërkuesin, me anë të një vendimi të arsyetuar, për çdo zgjatje të afatit kohor, i cili nuk duhet të tejkalojë tridhjetë ditë shtesë.

Neni 16 parashikon procedurën e ankimit që duhet të ndiqet kundër një vendimi të agjencisë rajonale që i njeh të drejtat e pronës kërkuesit, kthimin apo kompensimin e saj. Ligji i pronës nuk përmban asnjë procedurë ankimi në lidhje me nenin 15 të saj, për rastet kur agjencia rajonale nuk ka marrë ndonjë vendim.

Dispozitat e tjera përkatëse të ligjit të pronës janë përshkruar në vendimet Gjonbocari kundër Shqipërisë (nr.10508/02, 23 tetor 2007); Driza kundër Shqipërisë (nr.33771/02, 13 nëntor 2007), dhe Ramadhi kundër Shqipërisë (nr. 38222/02, 13 nëntor 2007).

a) Vendimi i Këshillit të Ministrave mbi organizimin dhe funksionimin e Agjencisë për Kthimin dhe Kompensimin e Pronave (Vendimi nr. 566, datë 23 gusht 2006)

Vendimi përcakton skemën organizative të Agjencisë, e cila përbëhet nga 12 zyra rajonale. Ai parashikon procedurën e emërimit të stafit të saj menaxhues dhe detyrat e përgjegjësitë e tyre përkatëse.

b) Vendimi i Këshillit të Ministrave në mbledhjen, përpunimin dhe administrimin e kërkesave nga partitë e shpronësuara gjatë procesit të njohjes, kthimin dhe kompensimin e pronave (Vendimi nr. 747 të 9 dhjetorit 2006).

Vendimi parashikon listën e dokumenteve që kërkohen të jenë pjesë e kërkesës së subjektit të shpronësuar për njohjen, kthimin dhe kompensimin e pronës. Kërkesa duhet dorëzuar në zyrën rajonale.

Në qoftë se kërkesa është e plotë, zyra rajonale i cakton një numër regjistrimi (protokolli). Në të kundërt, zyra rajonale ia kthen kërkesën personit të shpronësuar për paraqitjen e dokumenteve që mungojnë.

Vendimi nuk parashikon ndonjë afat kohor, brenda të cilit zyra rajonale duhet të shqyrtojë një kërkesë.

## 2. Kodi i Procedurës Civile

Neni 388 i Kodit të Procedurës Civile parashikon se çdo person i interesuar ka të drejtë të kërkojë me anë të një vendimi gjyqësor, njohjen (vërtetimin) e një fakti, kur akti që e vërteton atë është zhdukur, ka humbur dhe nuk mund të bëhet përsëri ose nuk mund të merret me ndonjë rrugë tjetër, me kusht që ky fakt është përcaktues për lindjen, ndryshimin ose shuarjen e të drejtave personale apo pasurore.

## 3. Praktika e brendshme

Praktika e brendshme e Komisionit për Kthimin dhe Kompensimin e Pronës (zëvendësuar nga Agjencia) ka qenë unike në atë që ajo duhej të vendoste njohjen e të drejtave të pronësisë së ankuesit mbi një ngastër toke, pasi kërkuesi zotëronte një vendim gjyqësor që i njihte fakti juridik të ekzistencës së të drejtave pronësore.

Gjykata e Lartë është shprehur mbi praktikën e Komisionit në disa nga vendimet e saj të fundit (për shembull, vendimin nr 746/2007 të datës 31 maj 2007, nr.15/2008 të datës 18 janar 2008, dhe vendimi nr.304/1998 i datës 29 maj 2008). Megjithatë, në vendimet e saj nr. 746/2007 të datës 31 maj 2007 dhe 98/2008 të datës 14 shkurt 2008 në lidhje me një mosmarrëveshje për pronën, Gjykata e Lartë ka shtuar se "një vendim gjyqësor i dhënë sipas nenit 388 të Kodit të Procedurës Civile nuk duhet të interpretohet si i detyrueshëm për autoritetet administrative, por si një dokument udhëzues për t'u mundësuar atyre që të marrin një vendim në përputhje me ligjin dhe dokumentet që ata zotërojnë". "Në vendimin nr. 749/2007 të datës 31 maj 2007, Gjykata e Lartë ka shtuar se "një vendim i tillë gjyqësor duhet të shqyrtohet nga agjencia në lidhje me dokumente të tjera shtesë që e mbështesin, dhe do të jetë agjencia që në fund do të vendosë të pranojë apo rrëzojë kërkesën e kërkuesit [në lidhje me njohjen e të drejtave të tij të pronësisë].

## ANKESA

Ankuesja, pa iu referuar ndonjë dispozitë të veçantë të Konventës, duket se e mbështet kërkesën e saj në nenin 1 të Protokollit 1 të Konventës për atë sa autoritetet nuk i kanë njohur të drejtat pronësore të nënës së saj në bazë të vendimit të Gjykatës së Rrethit Lushnjë 16 shkurt 1995.

## E DREJTA

Vërejtjet e qeverisë iu dërguan përfaqësuesit të ankueses me letërën e datës 15 qershor 2009, duke i kërkuar të dorëzojnë ndonjë vërejtje, së bashku me çdo kërkesë për dëshmipërbllim deri me datë 25 korrik

2009.

Më 29 korrik 2009 përfaqësuesi i ankueses njoftoi Gjykatën me letrën e datës 14 korrik 2009 se ankuesja dëshironte të tërhiqte ankimin, pasi ajo nuk ishte në gjendje të provonte pretendimin e saj në lidhje me të drejtat e pronësisë.

Gjykata gjykon se, në këto rrethana, ankuesja mund të konsiderohet se nuk dëshiron të ndjekë ankimin e saj, brenda kuptimit të nenit 37 § 1 (a) të Konventës. Për më tepër, në përputhje me nenin 37 § 1 në fund, Gjykata nuk gjen asnjë rrethanë të veçantë në lidhje me respektimin e të drejtave të njeriut sikurse përcaktohen në Konventë dhe Protokollet e saj, të cilat kërkojnë shqyrtimin pa ndërprerje të çështjes. Për sa më lart, është e përshtatshme nxjerrja jashtë listës së gjykimit e këtij ankimi.

Për këto arsye, Gjykata njëzëri.

Vendos për nxjerrjen jashtë listës së gjykimit të këtij ankimi.

Lawrence Early  
Regjistrues

Nicolas Bratza  
Kryetar